

ATLANTSKI SAVJET SAD

1030 15th STREET, WASHINGTON D.C.

02.04.2014. GODINE

IZLAGANJE GOSP. ZEKERIJAHA OSMIĆA, MINISTRA ODBRANE BIH:

POŠTOVANE DAME I GOSPODO,

ŽELIM NAJPRIJE DA SE ZAHVALIM ORGANIZATORIMA- ATLANTSKOM SAVJETU SAD NA PROMOCIJI KONSTRUKTIVNOG LIDERSTVA I ANGAŽMANU U MEĐUNARODNIM POSLOVIMA BAZIRANIM NA CENTRALNOJ ULOZI ATLANTSKE ZAJEDNICE U SUOČAVANJU SA GLOBALNIM IZAZOVIMA. IMAJUĆI U VIDU ZNAČAJ VAŠIH AKTIVNOSTI, POSEBNO SE ZAHVALJUJEM ZA PRUŽENU PRILIKU DA SE U IME MINISTARSTVA ODBRANE BOSNE I HERCEGOVINE OBRATIM U OVOJ ORGANIZACIJI.

U MOM IZLAGANJU ĆU SE OSVRNUTI NA IZGRADNJU NACIONALNIH KAPACITETA KROZ PROCES REFORME ODBRANE, TE ISTAĆI NAŠE ANGAŽOVANJE U REGIONALNOJ ODBRAMBENOJ I VOJNOJ SARADNJI.

REFORMA ODBRANE JE KOMPLEKSAN I DUGOTRAJAN PROCES KOJI NAMEĆE NOVA PRAVILA I ZAHTJEVA NOVI NAČIN RAZMIŠLJANJA, A KAO I SVE REFORME IMALA JE USPONE I PADOVE.

PODSJEĆANJA RADI, PRIJE 10-11 GODINA ODBRAMBENI SISTEM BIH, KOJI JE BIO DIZAJNIRAN I FUNKCIONIRAO NA PRINCIPU VOJNE RAVNOTEŽE IZMEĐU ENTITETSKIH VOJSKI NIJE BIO U STANJU DA ODGOVORI LEGITIMNIM POTREBAMA ZA ODGOVOR NA SIGURNOSNE PRIJETNJE NITI JE OMOGUĆAVAO INTEGRISANJE U EVROATLANSKE STRUKTURE.

VELIČINA I STRUKTURA ORUŽANIH SNAGA NISU BILI U SKLADU SA CILJEVIMA ODBRAMBENE POLITIKE I SIGURNOSNIM IZAZOVIMA, A NEDOSTAJAO JE EFIKSAN SISTEM KOMANDE I KONTROLE.

NISMO IMALI ADEKVATNU PARLAMENTARNU KONTROLU, MATERIJALNI TROŠKOVI SU BILI PREVISOKI, NEDOSTAJALO JE TRANSPARENTNOSTI, BROJ REZERVNIH SNAGA BIO JE NESRAZMJERAN MOGUĆNOSTIMA

NJIHOVOG ODRŽAVANJA, A OGROMNI VIŠKOVI NEPERSPEKTIVNOG NAORUŽANJA I MUNICIJE UGROŽAVALI SU SIGURNOST OKOLINE.

U TIM USLOVIMA, UZ SVO NASLIJEDE PROTEKLOG RATA, NEPRILAGOĐENU STRUKTURU I NEDOSTATNE RESURSE, KROZ DIJALOG I KOMPROMISE OSTVAREN JE NAJŠIRI KONSENZUS I SINERGIJA DJELOVANJA SVIH NIVOVA I STRUKTURA VLASTI KOJI SU OMOGUĆILI PROVOĐENJE POTREBNE TRANZICIJE.

REFORMA SEKTORA ODBRANE OMOGUĆILA JE:

1. USPOSTAVU MINISTARSTVA ODBRANE NA DRŽAVNOM NIVOU,
2. FORMIRANJE JEDINSTVENIH OS BiH I
3. PARLAMENTARNI NADZOR NAD ORUŽANM SNAGAMA KROZ USPOSTAVU KOMISIJE ZA ODBRANU I SIGURNOST PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH.

U OKVIRU REFORME BROJ OD 19 000 PROFESIONALNIH PRIPADNIKA DVIJE VOJSKE REDUCIRAN JE NA 10 000 PROFESIONALNIH VOJNIH I 1000 CIVILNIH LICA U MO I OS BIH SA CILJEM DA IMAMO MALE, ALI PROFESIONALNE, DOBRO OPREMLJENE I OBUČENE ORUŽANE SNAGE BiH, KOJE IZVRŠAVAJU ZADATKE DODIJELJENE ZAKONOM O ODBRANI.

TOKOM PROCESA TRANZICIJE, POSLJEDNIH GODINA DOLAZILO JE DO ZNAČAJNOG OTPUSTA PRIPADNIKA OS BIH. MO BIH JE, UZ POMOĆ NATO POVJERENIČKOG FONDA PROVODILO PROGRAM „PERSPEKTIVA“ USMJEREN NA PODRŠKU OTPUŠTENIM VOJNICIMA U PREVAZILAŽENJU OVE VELIKE PROMJENE U ŽIVOTU OTPUŠTENIH LICA.

JEDNOVREMENO VRŠIMO PRIJEM NOVIH GENERACIJA VOJNIKA, PODOFICIRA I OFICIRA I U OKVIRU SISTEMA IZGRAĐUJEMO IDENTITET PRIPADNIKA OS BIH, OSJEĆAJ PRIPADNOSTI JEDINICAMA KAO I UNUTRAŠNJU KOHEZIJU SVIH ORGANIZACIJSKIH CJELINA.

REFORMA IMA I IZVJESNE ZASTOJE I ONI SU PONAJVİŠE USLOVLJENI POLITIČKIM PRILIKAMA U BIH.

NAKON ŠTO SMO OKONČALI TEKUĆU FAZU REFORME ODBRAMBENOG SISTEMA, KOJA JE ZNAČILA USPOSTAVU NOVIH STRUKTURA I ODNOSA,

DOŠLO JE VRIJEME DA OTVORIMO PITANJA FUNKCIONALNOSTI I EFIKASNOSTI ZBOG ČEGA SMO UŠLI U PROCES PREGLEDA ODBRANE.

U POGLEDU IZRADE DOKUMENTA „PREGLED ODBRANE“, OČEKUJEMO PROVOĐENJE KONSULTACIJA NA POLITIČKOM NIVOU KOJE SU PLANIRANE U 2014. GODINI PO PITANJIMA VEZANIM ZA BUDUĆU ORGANIZACIJU OS BIH.

OČEKUJEMO DA ĆE U PROCESU ISPUNJAVANJA USLOVA ZA AKTIVIRANJE MAP-a, USVAJANJE PRIJEDLOGA ZAKONA O DRŽAVNOJ IMOVINI OMOGUĆITI OTPOČINJANJE PROCESA KNJIŽENJA PERSPEKTIVNIH VOJNIH LOKACIJA.

SMANJENJEM VELIČINE ORUŽANIH SNAGA DOŠAO JE DO IZRAŽAJA PROBLEM VIŠKOVA NAORUŽANJA I MUNICIJE I USLOVA NJIHOVOG ČUVANJA. USPOSTAVOM STRATEŠKOG KOMITETA ZA NAORUŽANJE, MUNICIJU I MINSKO EKSPLOZIVNA SREDSTVA, POTVRDILI SMO NAŠU ISTRAJNOST DA POVEĆAMO SIGURNOSNE I TEHNIČKE USLOVE SKLADIŠTENJA NAORUŽANJA I MUNICIJE I NASTAVKA REDUKCIJE VIŠKOVA.

U IMPLEMENTACIJI CILJEVA REFORME ODBRANE MI SMO DOŠLI DO MOMENTA KADA UOČAVAMO DA STRUKTURNE REFORME ORGANIZACIJE NISU DOVOLJNE DA BI SISTEM ODBRANE IMAO ZAHTJEVANE PERFORMANSE I ODRŽAVAO NIVO STABILNOSTI I DA JE NEOPHODNO SNAŽNO RADITI NA PROMJENAMA DRUGOG VAŽNOG SEGMENTA A TO JE ORGANIZACIONA KULTURA. OVO JE ZAISTA VELIKI IZAZOV A IMPLEMENTACIJA NATO-VIH PROGRAMA SNAŽAN SU INSTRUMENT ZA UNAPRIJEĐENJE SADAŠNJEG STANJA U DOMENIMA KAO ŠTO SU RODNA RAVNOPRAVNOST, IZGRADNJA INTEGRITETA I BORBA PROTIV KORUPCIJE, POŠTOVANJE ETIČKIH KODEKSA. CILJ NAM JE DA IMPLEMENTACIJAMA OVIH PROGRAMA UNAPRIJEDIMO NEOPHODNE ATRIBUTE PROFESIJE I NORME PONAŠANJA KOJI ĆE UNAPRIJEDITI NIVO PROFESIONALIZMA U SISTEMU ODBRANE.

KADA SAM PRIJE NEŠTO VIŠE OD GODINU DANA PREUZEAO DUŽNOST MINISTRA ODBRANE POSEBNU PAŽNJU POSVETIO SAM INCIJATIVI IZGRADNJE INTEGRITETA I BORBI PROTIV KORUPCIJE. VEOMA SAM ZAINTERESOVAN DA SE KAO INSTITUCIJA ODLUČNO SUPROSTAVLJAMO

PRIJETNJAMA KOJE UGROŽAVAJU INTEGRITET, PROFESIONALIZAM I ETIČKI ODNOS PREMA OPŠTIM VRIJEDNOSTIMA DRUŠTVA. KORUPCIJA JE ZLO KOJE IZJEDA SRŽ DRUŠTVA I URUŠAVA ORGANIZACIONE SISTEME. MINISTARSTVO ODBRANE JE PRVA INSTITUCIJA U BIH KOJA JE USVOJILA NEOPHODNE POLITIKE I UVELA NULTU TOLERANCIJU NA POJAVE KORUPCIJE. PROŠLE SEDMICE SAM JAVNOSTI PREZENTOVAO REZULTATE RADA ETIČKE LINIJE PUTEM KOJE PRIPADNICI MINISTARSTVA I ORUŽANIH SNAGA ALI I GRAĐANI MOGU PRIJAVITI SUMNJU NA KORUPCIJU. INICIJALNI REZULTATI SU ZADOVOLJAVAJUĆI, ALI OSTAJE JOŠ PUNO ZA URADITI NA PROMJENI SVIJESTI, JAVNOJ OSUDI I SUZBIJANJU SVAKOG VIDA KORUPCIJE. SVJESNI SMO DA JEDNO DRŽAVNO MINISTARSTVO NE MOŽE USPOSTAVITI NORME I SISTEME KOJI BI FUNKCIONISALI KAO USAMLJENI OTOK. MEĐUTIM, ŽELIMO PUTEM VLASTITOG PRIMJERA POKAZATI DA SU PROMJENE MOGUĆE.

ŽELIM PODSJETITI NA OCJENE DA JE REFORMA SEKTORA ODBRANE NAJUSPJEŠNIJA REFORMA U BOSNI I HERCEGOVINI I MI ĆEMO UČINITI SVE DA REFORMA ODBRANE BUDE KONTINUIRAN PROCES I POTICAJ ZA REFORME U DRUGIM OBLASTIMA.

DANAS SU ORUŽANE SNAGE BIH AKTIVAN UČESNIK U MISIJI NATO-A U AVGANISTANU I MISIJAMA UN-A. OVIM ANGAŽOVANJIMA ŽELIMO POKAZATI I SPOSOBNOST I SPREMNOST DA DIJELIMO ODGOVORNOST ZA MEĐUNARODNI MIR I SIGURNOST, ALI I DA POKAŽEMO SEBI I PARTNERIMA DA MOŽEMO BITI ODGOVORAN I KORISTAN DIO SISTEMA KOLEKTIVNE ODBRANE U OKVIRU NATO-A.

DAME I GOSPODO, KAO DIO PROCESA PRIDRUŽIVANJA EVROPSKIM I EVROATLANTSKIM ORGANIZACIJAMA PORED IZGRADNJE NACIONALNIH KAPACITETA REGIONALNA SARADNJA JE OD KLJUČNOG ZNAČAJA. VOJNA ILI U NEŠTO ŠIREM KONTEKSTU ODBRAMBENA SARADNJA U PODRUČJU JUGOISTOČNE EVROPE ODVIJA SE U AMBIJENTU SVEUKUPNIH ODNOSA KOJI KARAKTERIZIRAJU REGIJU KOJA SE ČESTO OPISUJE KAO PODNEBLJE NEPONOVLJIVIH PRIRODNIH LJEPOTA, ALI I RELATIVNO GOSPODARSKI NERAZVIJEN I SVE DO AKTUELNE KRIZE U UKRAJINI NAJMANJE SIGURAN DIO EVROPSKOG KONTINENTA.

GLEDAJUĆI NA REGIONALNU SARADNJU KAO DINAMIČNU KATEGORIJU, BEZ IMALO ZADRŠKE MOŽEMO GOVORITI O PROCESU KOJI IMA TENDENCIJU PROŠIRENJA U OBIMU I KVALITATIVNOG NAPRETKA KADA

JE U PITANJU SADRŽAJ. U PRILOG OVOJ TVRDNJI IDU AKTUELNE GEOPOLITIČKE OKOLNOSTI I MOGU JE POTVRDITI SLJEDEĆE ČINJENICE:

- SVE DRŽAVE REGIJE U SVOJIM STRATEŠKIM DOKUMENTIMA, DEKLARATIVNIM OPREDJELJENJIMA, PA I KROZ DJELATNI ANGAŽMAN POTVRĐUJU PRIVRŽENOST PRINCIPIMA DOBROSUSJEDSKIH ODNOSA I SARADNJE,
- SVE DRŽAVE REGIJE UTVRDILE SU PROCES EVROPSKIH I/ILI EVROATLANTSKIH INTEGRACIJA KAO PRIMARAN VANJSKOPOLITIČKI CILJ, TE SE REGIONALNA SARADNJA NAMEĆE NE SAMO KAO SASTAVNICA SVEUKUPNOG INTEGRACIJSKOG PROCESA NEGO I TEST KREDIBILNOSTI TIH TEŽNJI,
- SLIJEDEĆI GLOBALNI TREND MEĐUZAVISNOSTI I NEDJELJIVOSTI SIGURNOSTI U KOJEM I NAJMOĆNIJI NE MOGU SAMOSTALNO ODGOVORITI NA SIGURNOSNE PRIJETNJE I IZAZOVE I U NAŠOJ REGIJI SAZRIJEVA SVIJEST O UPUĆENOSTI JEDNIH NA DRUGE,
- PARTNERSKE DRŽAVE IZVAN REGIJE PRIJE SVEGA SAD I ZAPADNOEVROPSKE DRŽAVE I RESPEKTIVNE MEĐUNARODNE ORGANIZACIJE (NATO, EU, OESS) PRUŽAJU NE SAMO POLITIČKU, VEĆ I STRUČNU I MATERIJALNU PODRŠKU ZA REALIZACIJU NIZA PROJEKATA REGIONALNE SARADNJE.

PODRUČJA SARADNJE OBUHVATAJU ČITAV SPEKTAR AKTIVNOSTI OD ODBRAMBENO POLITIČKIH KONSULTACIJA I DIJALOGA, OPŠTEG I VOJNO SPECIJALISTIČKOG OBRAZOVANJA I OBUKE, REGIONALNIH VJEŽBI I UČEŠĆA U MEĐUNARODNIM OPERACIJAMA PODRŠKE MIRU.

NAJZNAČAJNIJI PROJEKTI REGIONALNE SARADNJE KOJI SE REALIZUJU KROZ NAVEDENE INICIJATIVE SU:

- USPOSTAVLJANJE MREŽE SPECIJALIZOVANIH CENTARA ZA OBUKU ŠIROM REGIONA,
- ULAŽU SE NAPORI NA USPOSTAVLJANJU ZAJEDNIČKIH VOJNIH SNAGA VELIČINE BRIGADE ZA OPERACIJE POMOĆI CIVILNIM STRUKTURAMA I MEĐUNARODNIM OPERACIJAMA ODGOVORA,
- PRI KRAJU JE POSTUPAK ZAKLJUČENJA MULTILATERALNOG SPORAZUMA IZMEĐU ALBANIJE, BIH, CRNE GORE, MAKEDONIJE, SLOVENIJE I SRBIJE ZA FORMIRANJE ZAJEDNIČKIH VOJNO-MEDICINSKIH TIMOVA ČIJA MISIJA ĆE BITI POMOĆ U RJEŠAVANJU KATASTROFA I NESREĆA,

- FORMIRANJE ZAJEDNIČKOG SAVJETODAVNOG MENTORSKOG TIMA IZ ORUŽANIH SNAGA SVIH PET ČLANICA AMERIČKO JADRANSKE POVELJE I SLOVENIJE, KOJI JE PRUŽAO SAVJETODAVNU POMOĆ I MENTORSTVO ŠKOLI VOJNE POLICIJE U KABULU U OKVIRU OPERACIJE ISAF.

U VREMENU OGRANIČENIH RESURSA INTENZIVNA REGIONALNA SARADNJA KOJA SE PROVODI U OKVIRU VEĆEG BROJA INICIJATIVA NEMINOVNO NOSI RIZIK DUPLIRANJA NAPORA. KAO POSLJEDICA NARASTAJUĆEG BROJA REGIONALNIH PROGRAMA ODBRAMBENE SARADNJE I SMANJENIH BUDŽETA, PITANJE RACIONALIZACIJE I IZBJEGAVANJE DUPLIRANJA NAMETNULO SE KAO IMPERATIV I PRIMARNO PITANJE KOJIM SU SE BAVILI SVI NIVOI REGIONALNIH FORUMA. PRISUTNA JE TENDENCIJA DA DRŽAVE REGIJE PREUZIMAJU VIŠE ODGOVORNOSTI ZA DIZAJNIRANJE OBIMA I SADRŽAJA PROGRAMA SARADNJE, IAKO ZA VEĆE I ZAHTJEVNIJE PROJEKTE JOŠ UVIJEK NIJE USPOSTAVLJENA FINANSIJSKA SAMOSTALNOST I SAMOODRŽIVOST.

MOŽE SE USTVRDITI DA ODBRAMBENA SARADNJA U PODRUČJU JUGOISTOČNE EVROPE PREDSTAVLJA VAŽAN STUP SVEUKUPNIH REGIONALNIH ODNOSA I MOĆAN ALAT ZA ZAOKRUŽENJE PROCESA EVRO-ATLANTSKIH INTEGRACIJA NA PROSTORU JUGOISTOČNE EVROPE. ONA JE DINAMIČAN PROCES KOJI IMA SVOJ EVOLUCIJSKI RAZVOJ. U NAJKRAĆEM MOGLO BI SE USTVRDITI DA JE USPJEŠNO OKONČANA FAZA OBNOVE POVJERENJA I IZGRADNJE SIGURNOSTI. IPAK, VALJA PODSJETITI DA JE NAŠ PROSTOR JOŠ UVIJEK ZONA PRIMJENE SPORAZUMA O SUBREGIONALNOJ KONTROLI NAORUŽANJA, KOJI REGIONALNU STABILNOST TEMELJI NA BALANSU VOJNIH EFEKTIVA, SLIČNO KAO ŠTO JE SVOJEVREMENO BILA USPOSTAVLJENA STABILNOST EVROPE KROZ PRIMJENU SPORAZUMA O KONVENCIONALNIM SNAGAMA U EVROPI. DOŠLO JE VRIJEME DA REGIONALNA SARADNJA EVOLUIRA. IZ FAZE IZGRADNJE POVJERENJA I STABILIZACIJE U FAZU PODRŠKE INTEGRACIJSKIM TEŽNJAMA I IZGRADNJI VOJNIH KAPACITETA I SPOSOBNOSTI NA NAČELIMA EKONOMIČNOSTI RACIONALNOSTI I SOLIDARNOSTI.

REGIONALNA SARADNJA NIJE SAMA SEBI SVRHA. TO JE KONCEPT I PROCES KOJI TREBA VODITI DO KONKRETNOG CILJA U FORMI IZGRADNJE NOVIH SPOSOBNOSTI NAŠIH ORUŽANIH SNAGA DA BUDU KREDIBILAN FAKTOR U RJEŠAVANJU ZAJEDNIČKIH REGIONALNIH SIGURNOSNIH

RIZIKA I PRIJETNJI, ALI I SPOSOBNOSTI ZA UČEŠĆE U OPERACIJAMA UPRAVLJANJA KRIZAMA IZVAN REGIONA.

NA KRAJU, DOZVOLITE MI DA VAS OBAVIJESTIM DA SAM OVIH DANA IMAO IZUZETAN PRIJEM OD STRANE VLADE SAD I VRLO USPJEŠNE SASTANKE U DRŽAVNOM I MINISTARSTVU ODBRANE. I OVOM PRILIKOM ŽELIM DA IZRAZIM NAJDUBLJE POŠTOVANJE VODEĆOJ ULOZI SAD U MEĐUNARODNOM SISTEMU I NASTOJANJU ZA KREIRANJE SIGURNIJEG, STABILNIJEG I PROSPERITETNIJEG SVIJETA. REKAVŠI OVO POSEBNO SE ZAHVALJUJEM NA PODRŠCI KOJU SU VLADA I NAROD SAD POSVETILI BIH. TO JE USPOSTAVILO BLISKO PARTNERSTVO BAZIRANO NA PRIJATELJSTVU, OTVORENOSTI I MEĐUSOBNOM POVJERENJU. MI SMO POSEBNO PONOSNI NA SNAŽNE VOJNE ODNOSI IZMEĐU NAŠIH DRŽAVA.

ZAHVALJUJEM VAM NA PAŽNJI!